

Miten Suomen talous pärjää geopolitiikan kovassa maailmassa?

Hallitusohjelman neuvottelut, Säätytalo 2.5.2023

Pääjohtaja Olli Rehn
Suomen Pankki

Suomen Pankin kotimaista talouspolitiikkaa koskevat kannanotot nojautuvat Lakiin Suomen Pankista (LSP)

Suomen Pankki osallistuu euroalueen rahapolitiikan päätöksentekoon ja toteuttamiseen sekä kotimaista talouspolitiikkaa koskevaan keskusteluun.

Laki Suomen Pankista ja EU:n perussopimukset asettavat ensisijaiseksi tavoitteeksi **hintavakauden**. Hintavakautta vaarantamatta SP:n tulee sen rinnalla tukea yleistä talouspolitiikkaa, joilla pyritään täystyöllisyyteen, tasapainoiseen talouskasvuun ja kestävään kehitykseen.

LSP asettaa SP:n tehtäväksi myös huolehtia rahahuollosta, valuuttavarannosta ja maksujärjestelmien luotettavuudesta.

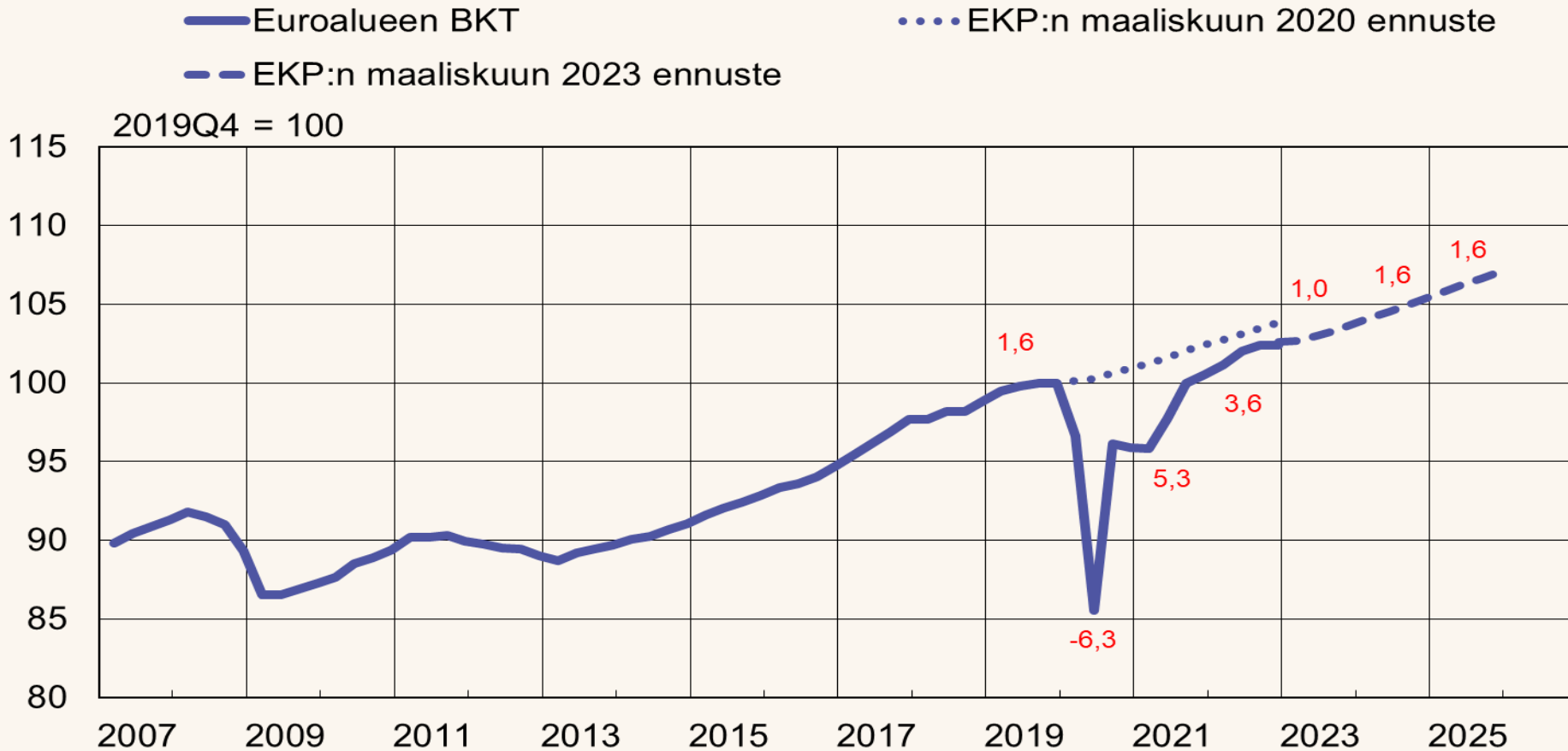
Keskuspankin tärkeä tavoite on **tunnistaa rahoitusjärjestelmän vakautta uhkaavat riskit ja ennaltaehkäistä rahoituskriisejä.**

Toinen kylmä sota – jakautuuko myös maailmantalous?

- Geopolitiikassa kahtiajako syventynyt: liberaalit demokratiat Yhdysvallat, Euroopan unioni liittolaisineen vs. autoritaariset hallinnot Kiina, Venäjä
 - Yhdysvaltain ja Kiinan suhteet erittäin jännitteiset – ei edes kuumaa linjaa
 - Strategisen kilpailun aikakausi: teknologia- ja teollisuuspolitiikka korostuu
- Jakautuuko myös maailmantalous kahteen valtioiden blokkiin? Käynnissä (kauppapolitiikka, teknologia), mutta ei vielä maalissa
- WTO on halvaantunut, monenkeskinen kaupan vapauttaminen ei etene
 - Siksi EU tehnyt jo vuosikausia kahdenvälisiä ja alueellisia vapaakauppasopimuksia mm. Aasiassa – uusista neuvotellaan
 - Jakautuvassa maailmantaloudessa EU on suomalaisille yrityksille erityisen tärkeä selkänöja kauppaa- ja teknologiapolitiikassa

Epävarmuus on hidastanut euroalueen kasvua, mutta ennustettu taantuma onnistuttiin välttämään

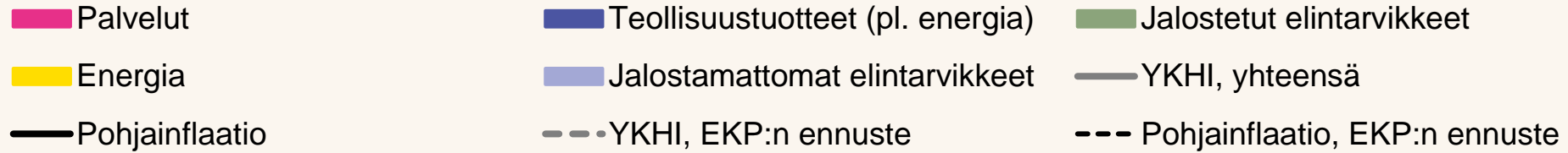

Käyrän vieressä olevat luvut ovat vuosikasvuja, %.

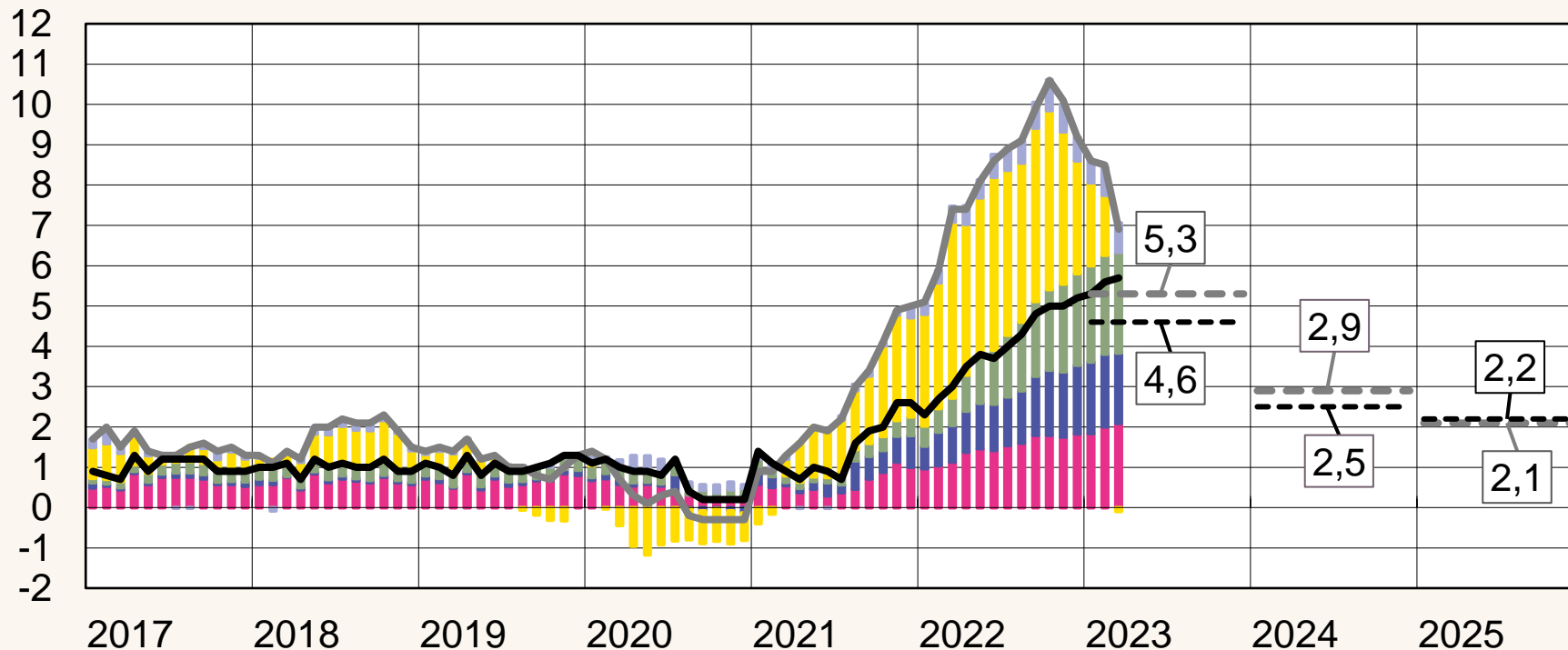
Lähde: EKP:n laskelmat ja Suomen Pankki.

35781@MMS(2007-)_LV (3)

Inflaatio on laaja-alaista ja edelleen aivan liian nopeaa – etenkin pohjainflaatio on sitkasta

Alaerien kontribuutio YKHI-inflaatioon, %

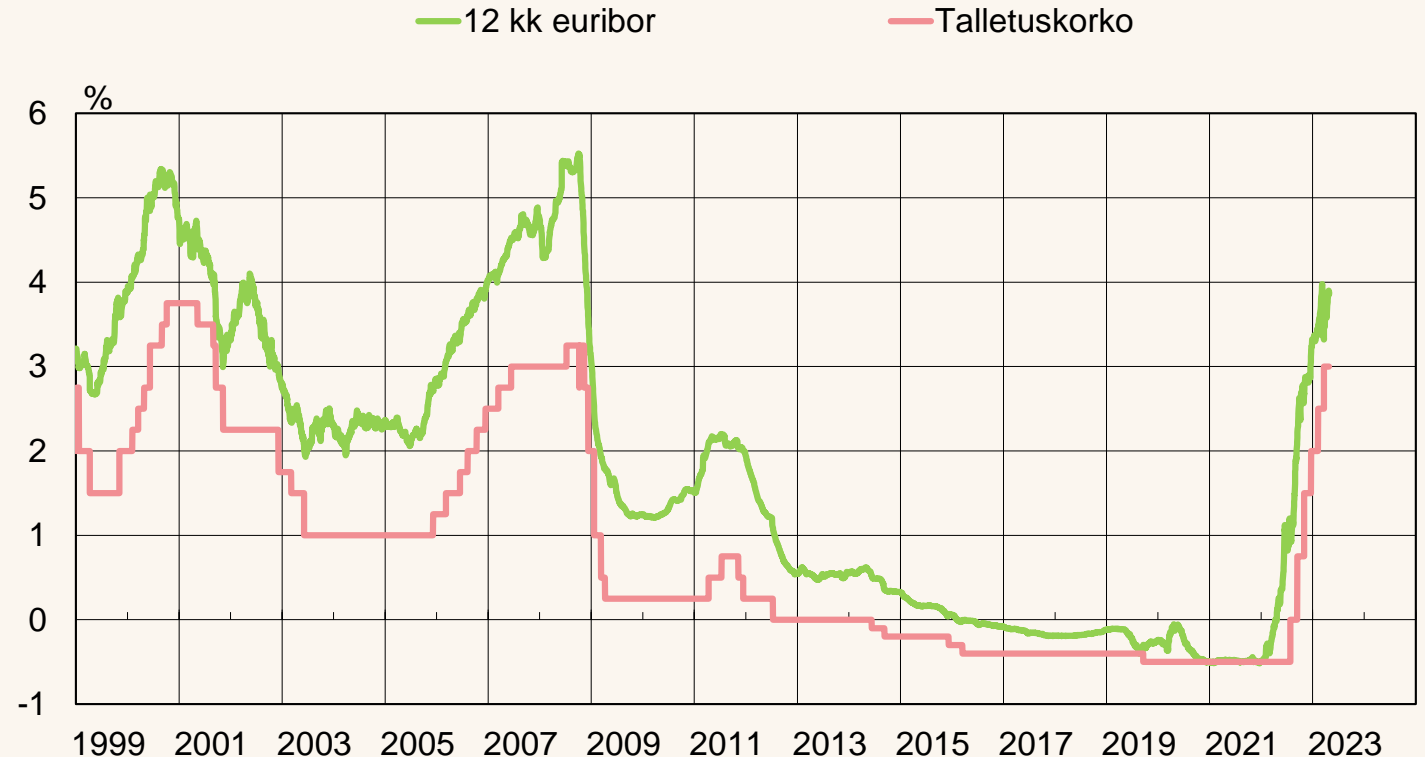

Lähteet: Eurostat ja EKP.

32426@YKHIkontrib(2)

Rahapolitiikan kiristyminen näkyy markkinakorkojen nousuna

- Keskuspankin pankeille maksama talletuskorko nostettiin 3,0 prosenttiin.
- Suomessa yleinen asuntolainojen viitekorko, 12 kuukauden euribor, on noussut nopeasti EKP:n koronnostojen johdosta ja myös niitä ennakoiden.

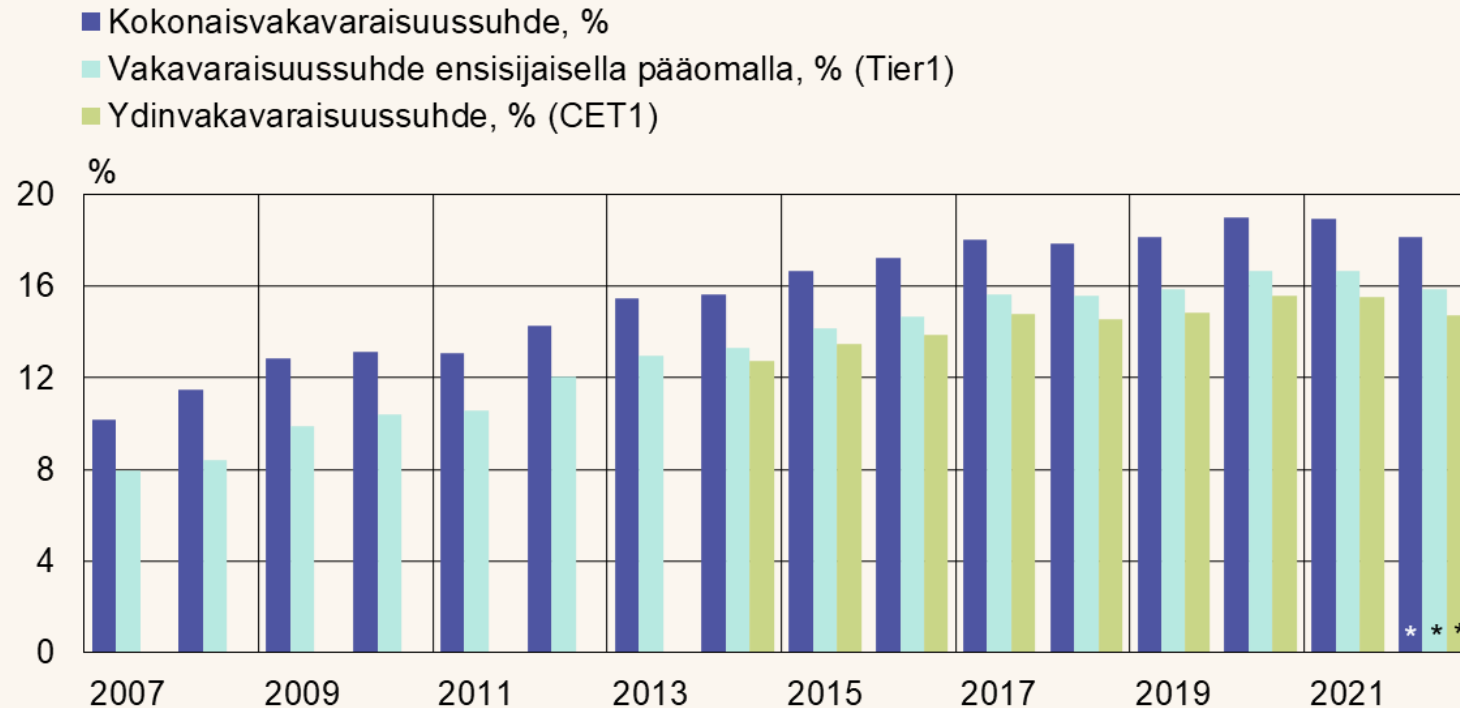

Lähde: EKP.

32422@ohjauskorot

Euroalueen pankkien puskureita vahvistettu finanssikriisin jälkeen – sääntelyä tiukennettiin

Euroopan pankkien vakavaraisuus on pysynyt vahvana kriiseistä huolimatta

*Viimeisin havainto 2022/III

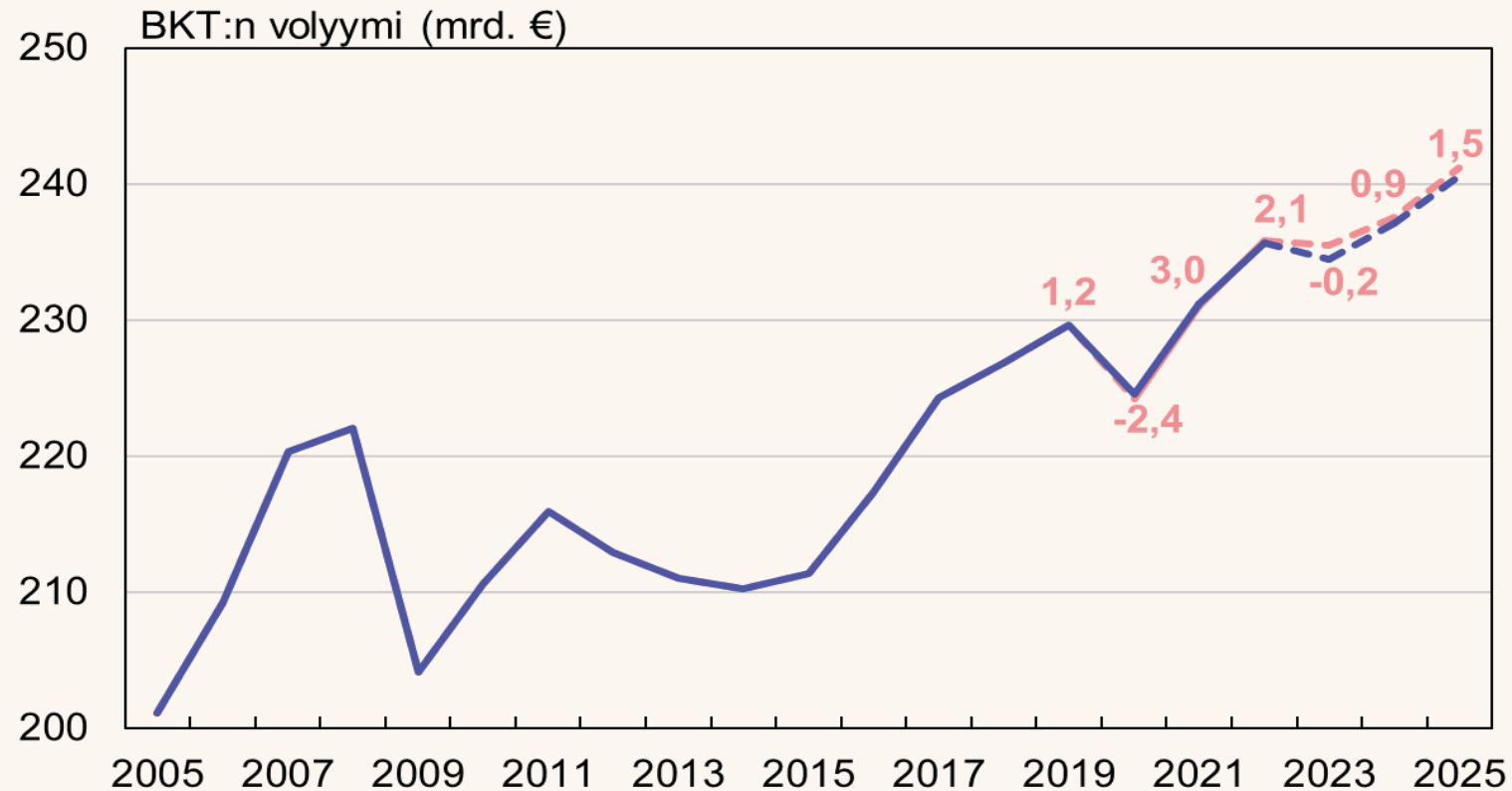
Lähde: Euroopan keskuspankki.

19.4.2022

© Suomen Pankki / (© Bank of Finland)

Suomen talouskasvu pysähdyksissä tänä vuonna

- Suomen Pankin väliennuste, maaliskuu 2023
- Suomen Pankin ennuste, joulukuu 2022

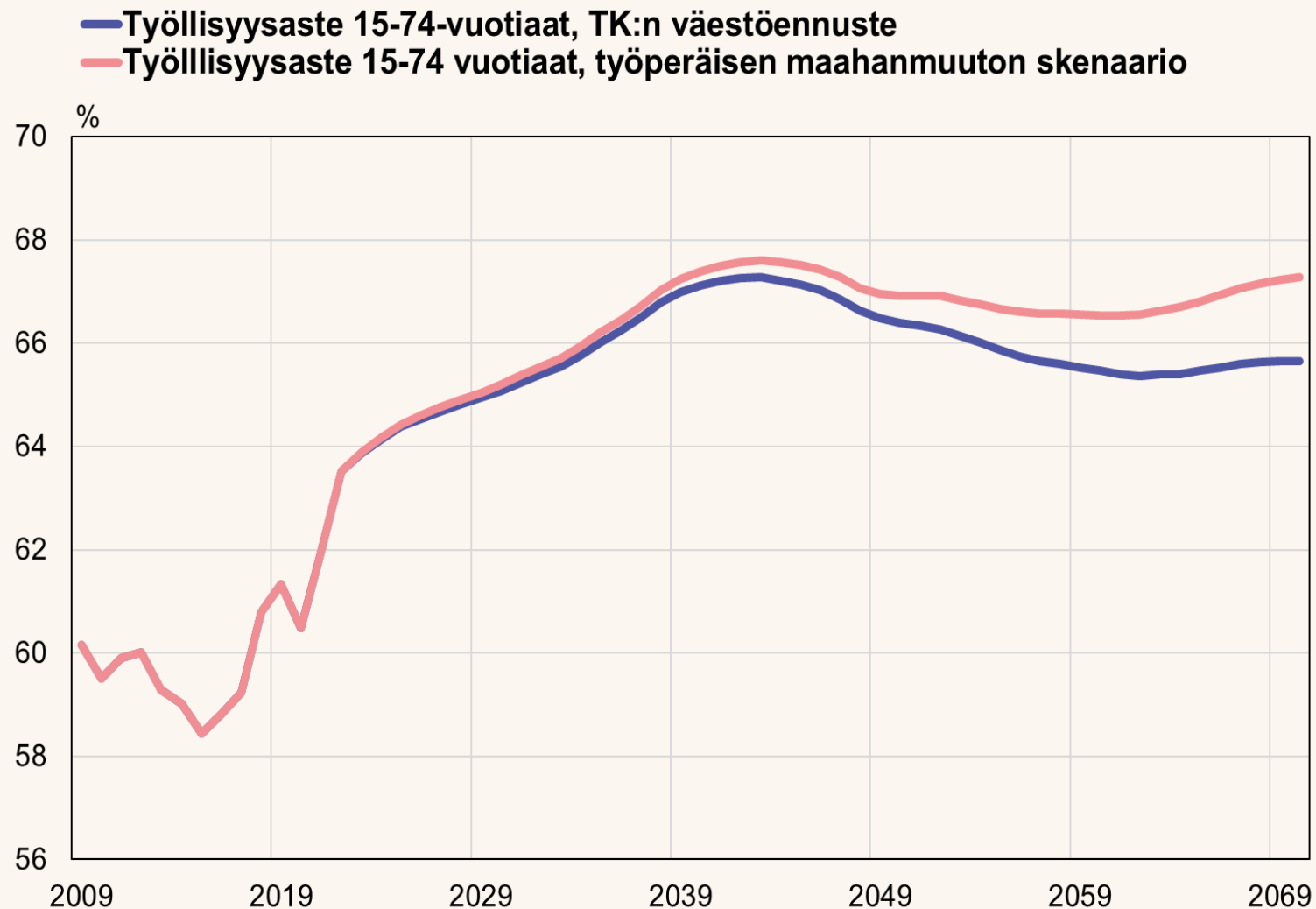
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Suomen pitkän sihdin kasvupotentiaali: haasteena väestökehitys ja koulutustaso

- Väestön ikääntyminen ja koulutusasteen nousun pysähtyminen rajoittavat osaavan työpanoksen saantia ja heikentävät talouden kasvumahdollisuuksia.
- Samalla myös investoinnit tuotannolliseen pääomaan, tutkimukseen ja kehitykseen ovat vaarassa vähentyä.
- Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat avainasemassa, koska ne tuottavat paitsi inhimillistä pääomaa, myös tutkimusta ja innovaatioita.
- Lisäksi tarvitaan edelleen reformeja osallistumisasteen nostamiseksi ja rakenteellisen työttömyyden alentamiseksi.

Työ- ja koulutusperäinen maahanmuutto parantaisi Suomen työllisyysastetta pitkällä aikavälillä

- Tilastokeskuksen oletus: nettomaahanmuutto 15000/v
- Maltillinenkin lisäys siihen parantaa työllisyysastetta olennaisesti pitkällä sihdillä
- Vuosien 2021 ja 2022 nettomaahanmuuton lisäys kertoo siitä, että parempi skenaario on mahdollinen.
 - 2021: 23000 henkeä
 - 2022: 35000 henkeä

Syytä ryhtyä toimiin Suomen talouden pitkäaikaisten ongelmien ratkaisemiseksi

1. Kestävän talouskasvun eväitä vahvistettava pitkäjänteisesti

- Panostukset osaamiseen ja koulutukseen, kannusteet työllistymiseen
- Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan edistäminen
- Työ- ja opiskeluperäinen maahanmuutto sujuvammaksi

2. Julkisen talouden kestävyys turvattava

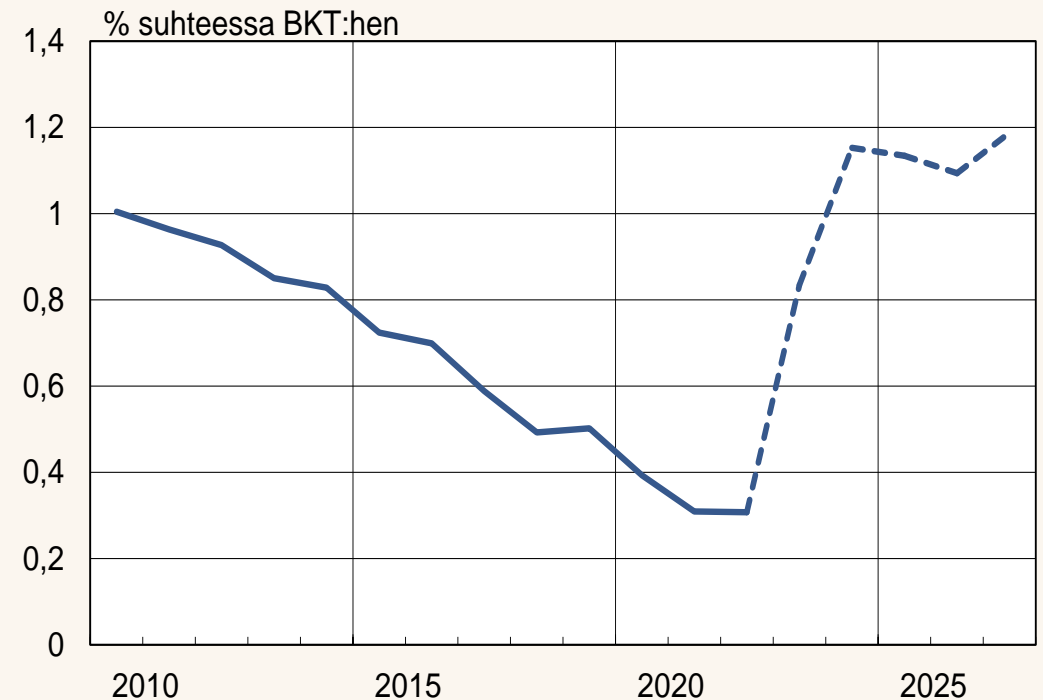
- Paluu menosäätöihin ja menokehysmenettelyyn
- Meno- ja verokartoituksista tietopohjaa tuleville päätöksille
- Pitkäjänteinen tasapainottamisohjelma

Suomenkin valtionvelan hoitokustannus kasvaa

- Korkojen noustua ja yhä noustessa julkisen velan lainanhoitokustannukset kasvavat voimakkaasti
 - ➔ Tämä syö finanssipolitiikan liikkumavaraa ja vaikeuttaa julkisen talouden tasapainottamista
- Finanssipolitiikan sääntöjen uudistaminen on tarpeen:
 - Kotimaisen menosäännön ja kehysmenettelyn kunnianpalautus!
 - Myös EU:n finanssipolitiikan säännöt voimaan – tarvitaan v. 2024 budjetteja varten

Valtion korkomenot

Lähde: VM.

Yhteenveto

- Talouskasvu hidastunut selvästi viime vuoden lopulta alkaen sekä euroalueella että Suomessa, ja inflaatio on edelleen liian nopeaa.
- EKP on tarvittaessa valmis käyttämään koko työkalupakkiaan hinta- ja rahoitusvakauden säilyttämiseksi euroalueella.
- Pankkijärjestelmän kriisinkestävyyttä tulee edelleen vahvistaa ja kotimaista makrovakaussäilytystä kehittää.
- Suomen pitkän aikavälin kasvukyky heikkenee, ellei koulutustasoa pystytä nostamaan ja työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa lisäämään.
- Julkisen talouden kestävyys on turvattava pitkäjänteisellä ohjelmalla ja konkreettisilla päätöksillä velkaantumisen pysäyttämiseksi.

Kiitos!

suomenpankki.fi